

Gradnja vključujočih mostov z vključujočim prostovoljstvom

Priročnik za spodbujanje vključujočega prostovoljstva

Priročnik za usposabljanje o vključenosti in raznolikosti v prostovoljstvu

Vsebina:

Uvod	1
Namen priročnika in cilj modula za usposabljanje	2
Učni cilji	3
Učni izidi	4
Dnevni red usposabljanja in učni viri	4
Priloga 1: Evalvacija	5
Priloga 2 Potrdila	7

Uvod

Prostovoljstvo je pomemben del skupnostnega življenja, saj prostovoljci po vsej Evropi čas in energijo namenjajo za spreminjanje svojih skupnosti. Evropski prostovoljski center (CEV) in Slovenska filantropija verjameta, da bi moralo biti prostovoljstvo za vse ter da lahko sodeluje vsak, ki se želi vključiti in podpreti svojo lokalno skupnost ali organizacije. Namen vključujočega prostovoljstva je zagotoviti, da lahko vsak prispeva k prostovoljstvu v podpornem in demokratičnem okolju, ki temelji na enakih možnostih.

Ustvarjanje resnično vključujočega prostovoljstva zahteva več kot zgolj povečanje raznolikosti prostovoljskih ekip; zagotoviti moramo, da predstavljajo skupnosti, znotraj katerih delujejo. Ni dovolj, da trdimo, da smo vključujoči ali da se zavezujemo, da bomo svoje prakse prilagodili posameznemu primeru in njegovim specifičnim potrebam, povezanim z vključevanjem. Velikokrat je namreč treba v celoti pregledati in prestrukturirati programe, strategije in strukture v organizaciji. Tako proaktivno zagotovimo sprejemanje raznolikosti in vključenosti v svojih organizacijah.

Prostovoljstvo ima velik potencial za spodbujanje vključevanja ljudi iz vseh okolij in razmer, tudi iz najbolj marginaliziranih in ranljivih skupin v družbi. Organizacije, ki vključujejo prostovoljce, pogosto nočejo sodelovati s prostovoljci, ki prihajajo iz marginaliziranih skupin ali okolij, kot so osebe z oviranostmi ali priseljenci. Velikokrat zato, ker niso prepričani, da bi jih znali ustrezno podpreti, da bi dosegli svoj potencial v smislu pozitivnega družbenega vpliva. V nekaterih primerih ljudje iz marginaliziranih skupin niti ne vedo, da se lahko vključijo v prostovoljstvo.

V Evropi je morda najbolj osupljivo neskladje med trditvami organizacij o inkluzivnosti in realnostjo na terenu. Zdi se, da je v vsakodnevni praksi koordiniranja prostovoljcev le malo organizacij, ki so zares sposobne dejavno vključiti prostovoljce iz različnih okolij in/ali marginaliziranih skupin.

Ta modul usposabljanja je zasnovan kot orodje v podporo mentorjem prostovoljcev in koordinatorjem prostovoljstva pri razvoju odprtih in dostopnih možnosti za prostovoljstvo. Namen tega modula je podpreti razvoj veščin in znanja, povezanih z razumevanjem vključujočega prostovoljstva (ozaveščenost), opolnomočenje za spremljanje obravnavanih vprašanj (motivacija) in krepiti sposobnost prispevati k izboljševanju vključenosti v organizacijah, kjer posamezniki delajo in/ali prostovoljijo (veščine).

Namen priročnika in cilj modula za usposabljanje

Priročnik bo kot del projekta Sodelovanje državljanov pri okrevanju – Solidarnost prostovoljstva (CERVIS), ki ga sofinancira Evropska unija, z znanjem in razumevanjem vključujočega prostovoljstva podpiral in krepil organizacije in iniciative, ki vključujejo prostovoljce. S tem bo spodbujal delovanje in razvoj bolj raznolikega, pravičnega in vključujočega okolja, v katerem lahko uspeva prostovoljstvo. Cilj je spodbuditi vse, ki mentorirajo in/ali koordinirajo prostovoljce, da izkoristijo priložnosti, ki jih ponuja razvoj vključujočih pristopov k spodbujanju raznolikih prednosti različnih skupin v prostovoljstvu. V neprofitnih organizacijah in iniciativah lahko to zagotovimo z zagotavljanjem prijetnega in vključujočega okolja. Priročnik ponuja razmislek in orodja za podporo organizacijam pri ustvarjanju prostora za učenje in razpravo na temo vključujočega prostovoljstva. Vse aktivnosti ostajajo odprte in prožne, organizacije/iniciative jih lahko prilagodijo svojim specifičnim kontekstom in potrebam.

Ustvarjanje priložnosti za vključujoče prostovoljstvo zahteva zavezanost k prizadevanju za trajnost na vseh ravneh organizacije. Zato upamo, da boste spodbudili člane odbora, izvršne direktorje, koordinatorje in mentorje prostovoljcev, uslužbenke in prostovoljce, da ta priročnik preberejo in se aktivno vključijo v ustvarjanje in vzdrževanje vključujočega prostovoljskega okolja. V tem procesu boste lahko raziskali svojo vlogo pri spreminjanju obstoječega modela prostovoljstva, razširitvi ponudbe prostovoljskih priložnosti ter krepitvi zmogljivosti za osebno, strokovno in institucionalno vključujočo preobrazbo. Postopek zajema splošne vidike vključujočega prostovoljstva in ponuja koristne izzive, ki vam bodo pomagali razmisliti o trenutnem kontekstu vaše organizacije. K temu pripomorejo tudi nasveti, ki vas spodbujajo k razmisleku o skladnosti med poslanstvom in vrednotami vaše organizacije ter vrsto prostovoljskih priložnosti, ki jih ponujate ali jih nameravate ponuditi.

Ta priročnik je razdeljen na 7 tematskih modulov (enakost spolov, novi priseljenci/migranti, LGBTQIA+, manjšine, oviranost, starost in izolacija). Vseh 7 področij vam ni treba obravnavati, lahko se osredotočite zgolj na nekatera od njih, odvisno od obsega dejavnosti vaše organizacije in vašega družbenega konteksta.

1. Učni cilji

1. **Uvod v inkluzivnost** in njen pomen za EU, za posamezne države članice ter za specifična prostovoljska področja in sektorje.

2. **Raziskovanje vključujočega prostovoljstva** in kako lahko mentorji in koordinatorji prostovoljcev to perspektivo dodajo svojim dejavnostim ter tako še bolj poudarjajo demokracijo, enakost in vključevanje.
3. **Ozaveščanje** o konceptih, tehnikah in metodologijah vključujočega prostovoljstva.

2. Učni izidi

1. Udeleženci bodo znali prepoznati glavne sestavine in procese, ki prispevajo k »vključujočemu prostovoljstvu«.
2. Udeleženci bodo lahko pokazali poglobljeno znanje in razumevanje »vključujočega prostovoljstva« in tega, kako je povezano z vrednotami EU.
3. Udeleženci bodo pridobili veščine prepoznavanja ovir za vključevanje in pokazali spretnosti pri ustvarjanju vključujočih prostovoljskih priložnosti za določene skupine.
4. Udeleženci bodo razumeli, zakaj jim bodo te veščine koristile, in pokazali zavezanost k spremljanju in deljenju novega znanja o vključujočem prostovoljstvu v organizacijah in iniciativah, v katere so vključeni.

3. Dnevni red usposabljanja in učni viri

10:00– 10:05	Dobrodošlica, uvod in kontekst Trenerji se bodo predstavili in pojasnili, zakaj izvajajo to predavanje in v kakšnem kontekstu, tj. projekt CEV CERVIS, ki ga sofinancira program CERV. Vodja usposabljanja bo opisal fizični ali spletni prostor za usposabljanje in pojasnil vse ključne značilnosti.
10:05– 10:35	Spoznavanje - oblikovanje skupine/vaja za prebijanje ledu NFE tehnika za medsebojno spoznavanje, npr. vaja slikanja portretov.
10:35 - 11:00	Motivacije in pričakovanja Vaja za raziskovanje motivacije za udeležbo na usposabljanju in pričakovanj glede rezultatov, npr. vajo z vrvjo za perilo.
11:00-11:15	Odmor za kavo
11:15– 11:20	Predstavitve dnevnega reda in ciljev usposabljanja

	Jasno poudarite, katera pričakovanja v tem trenutku ne bodo izpolnjena, ali morda prilagodite potek in program, kjer je to mogoče, da vključite nekatera pričakovanja.
11:20 - 11:30	Dogovorite se in določite pravila skupine – ustvarite varen prostor za razpravo
11:30 - 12:15	Uvod v vključujoče prostovoljstvo Teoretična vsebina, da bi bili vsi na isti ravni – o čem govorimo? Vključite ključne definicije in koncepte, prilagojene nacionalnim kontekstom, ob upoštevanju kulturnih in pravnih podlag za prostovoljstvo. Diapozitive najdete tukaj .
12:15 - 13:15	Vključujoče prostovoljstvo - poglobitev Samorefleksija, izkustveno učenje, igra vlog itd. in druge metode NFE za osredotočanje na enega ali več tematskih modulov, odvisno od prioritet in interesov skupine. Diapozitive najdete tukaj . <ul style="list-style-type: none"> ● Modul I: Inkluzivnost in enakost spolov ● Modul II: Inkluzivnost in priseljenci/migranti ● Modul III: Inkluzivnost in LGBTQIA+ skupnosti ● Modul IV: Inkluzivnost in manjšine ● Modul V: Inkluzivnost in oviranosti ● Module VI: Vključenost in starost ● Module VII: Geografska / Socialna izključenost
13:15 - 13:30	Osební akcijski načrti – lahko vključujejo naslednje: <ul style="list-style-type: none"> ● Organizacijsko pripravljenost (odnos, pripravljenost, zavezanost) ● Zbiranje/izenačevanje znanja ● Programske politike in smernice ● Obrazce za prijavo prostovoljcev ● Postopke upravljanja prostovoljcev ● Razdelitev vlog in odgovornosti ● Potrebe po usposabljanju in podpori osebja ● Potrebna sredstva <p>Vsako leto junija in decembra preglejte profile prostovoljcev in se prepričajte, da vaši prostovoljci odražajo demografske značilnosti vaše skupnosti.</p>

13:30– 14.00	<p>Evalvacija usposabljanja (EU sistem) / Potrditev znanja</p> <p>Zaključek in sklepi</p> <p>EU Survey: https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/CERV_2021-2027</p> <p>Note: The survey link should be shared with all the participants. Please make sure you provide them with the details to include in the first part of it.</p> <p>Reference of the project (project number): 101051597</p> <p>Type of activity: Training</p> <p>Title of the event: Inclusive Volunteering Training</p> <p>Dates: 25 October</p> <p>Duration of the event in days: 0.5</p> <p>Physically or online event: Online</p> <p>Place of the event: Slovenia</p>
--------------	--

Priloga 1: Evalvacija

Zakaj je evalvacija pomembna?

Pri vrednotenju skupnega dela je pomembno obravnavati naslednje vidike:

- Skupinsko delo
- Ustvarjanje prijetnega okolja, ki omogoča odprtost in izmenjavo
- Pridobljeno znanje
- Nove poti, po katerih se lahko poda organizacija

Načini evalviranja

Evalvacijo lahko izvajamo na različne načine, od telesnih vaj do možganskih neviht. V nadaljevanju je na voljo nekaj vaj/orodij/dejavnosti, ki so lahko koristni pri samoevalvaciji. Ta gradiva morajo ustrezati proaktivnosti in sposobnostim udeležencev, saj tako zagotovimo vključenost znotraj organizacije.

- Vprašalnik za samoocenjevanje preko spletnega obrazca Google Form ali drugih spletnih orodij.
- Uporaba [Dixit kartic](#): vsi udeleženci izberejo kartico Dixit, ki najbolje predstavlja njihovo izkušnjo. Nato drug za drugim predstavijo razloge, zakaj so izbrali prav to kartico.
- Evalvacijska mreža: udeleženci sedijo/stojijo v krogu s kolutom vrvi. En udeleženec vzame kolut, vrv si ovije okoli zapestja in pri tem pove, kako je doživel izkušnjo usposabljanja. Nato vrže kolut drugemu udeležencu, ki stori enako. Postopek se nadaljuje, dokler vsi udeleženci ne izrazijo svojih občutkov in idej. Rezultat je »evalvacijska mreža«, ki predstavlja dejstvo, da izkušnja ne bi bila mogoča brez prispevka vseh udeležencev. Hkrati je to odraz tega, kako bi

morala družba delovati, saj kaže, kako so ustvarili varno okolje za skupno deljenje in izmenjavo misli.

- 4D grafični prikaz: vsi udeleženci stojijo na črti. Na levi strani je »pozitivni« odgovor, na desni pa »negativni«. Po vsakem evalvacijskem vprašanju, ki ga postavijo izvajalci usposabljanja/moderatorji razprave, se udeleženci premaknejo proti levi ali desni glede na svoj odgovor. Čim dlje od središča se premaknejo, tem boljši ali tem slabši je njihov odnos do teme vprašanja. Vsak udeleženec lahko svojo postavitev tudi obrazloži.

Vprašanja

Vprašanja v evalvaciji se ne smejo nanašati samo na izkušnjo usposabljanja, temveč morajo udeležencem omogočiti, da opravijo notranjo analizo v svoji organizaciji in njenem okolju (skupnosti, družbi, državi). Na primer:

- Ali je analiza pomagala razumeti, kako lahko izboljšamo delo na področju vključevanja?
- Ali smo lahko pri razmišljanju uporabljali odprte in vključujoče pristope?
- Ali lahko za manjkajoče vidike ali težave, ki smo jih identificirali, pripravimo načrt za kratko/srednje/dolgoročno rešitev?
- Ali imam občutek, da sem bil_a slišan_a in vključen_a v razpravo?
- Katere izboljšave lahko v organizaciji naredimo v smislu inkluzivnosti (tako da naslovimo teme, ki smo se jih dotaknili)?

Priloga 2 Potrdila

Potrdilo o udeležbi

Self assessment of learning outcomes?

XX

Bibliography

<https://codeofgoodpractice.com/wp-content/uploads/2019/05/Volunteer-Ireland-Inclusive-Volunteering.pdf>

https://docs.google.com/document/d/11nLdYo0LaJGCpnc-wJz1WUMf_v9Yi_mQE7oc_XrlsBw/edit

https://seureservercdn.net/160.153.138.105/9g5.599.myftpupload.com/wp-content/uploads/2020/11/Eurogames_ENG_ITA.pdf

